

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ПАТЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ДОРАДЯНСЬКІ ЧАСИ

Дослідження будь-якого явища правової дійсності доцільно вести з початків. Розглянувши питання про те, як воно виникло, розвивалось, яких зазнало змін, ґрунтуючись на історичному досвіді можна дати відповідь на те, яким чином склалося сучасне уявлення про винахід як об'єкт правової охорони, що саме є винаходом і на що, відповідно, можна отримати патент. Питанням історичного розвитку вітчизняної патентної системи приділяли увагу такі вчені, як В. А. Жаров, В. Л. Петрова, О. О. Пиленко, О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький та ін.

Передумовою появи правової охорони винаходів більшість дослідників вважають виникнення так званих привілеїв. Перші у світі привілеї виникли наприкінці середньовічного періоду і мали своєю метою надання монархом якоїсь переваги, полегшення або монополії. Засвідчувався привілей грамотою. Першим у світі нормативним документом про привілеї вважається положення Венеціанської Республіки «Парте Венеціана» [1, 26].

Появу привілеїв зумовили різні причини. Одна з найголовніших із них пов'язана з наявністю характерної для цієї епохи організації промислового виробництва — цехів. Діяльність членів цехів достатньо строго регламентувалася. Ремісники повинні були працювати у відповідності до точно встановлених зразків та прийомів. Кожен повинен був працювати за однакових умов і не міг ухилитися від звичайних способів виробництва, навіть під приводом поліпшень чи удосконалень. Подібне становище речей було здатне вбити будь-яке новаторство чи винахідницьку думку. Тому на захист винахідників стала князівська влада та наближені до неї особи. Заможна еліта була зацікавлена у розвитку і процвітанні своєї землі, держави і тому сприяла всьому розвитку виробництва, будь-яких товарів, особливо для воєнних потреб. Шляхом до цього стало звільнення від контролю цехів визначених місць, окремих виробництв або визначених осіб, тобто надання їм привілеїв. Привілей певній особі можна назвати особистим. Ці особисті привілеї і необхідно розглядати як прообраз сучасних патентів на винаходи.

Окремо слід звернути увагу на особливу ознаку привілею — на його факультативність, сутність якої полягала в тому, що видати привілей міг тільки монарх або уряд від його імені і тільки на свій особистий розсуд. Ніхто не вправі був вимагати отримання привілею. Можна було тільки просити, щоб монарх зробив милість. Поки що не було законів, які зобов'язували б його видавати привілей у певних випадках, тобто поки що не було права на отримання правової охорони результату винахідницької діяльності.

Крім цього, слід зауважити, що не існувало нормативних актів, які регламентували б, на що саме може бути виданий привілей. Таким чином, привілей

міг бути виданий не тільки у випадку створення винаходу чи іншого технічного удосконалення, але у багатьох інших випадках, наприклад, привілей на торгівлю будь-якими товарами за послуги, зроблені державі. Отримували його не тільки винахідники, а й, здебільшого, купці та фаворити або наближені до монарха особи.

Дуже важливою датою для розвитку патентного права взагалі у світі є 1623 рік, коли Англією було прийнято Статут про монополії. Цей документ вперше закріпив правову охорону виключно винаходів, відмежував їх від інших об'єктів, що не належали до галузі винахідництва, на які раніше видавалися привілеї. Він встановлював також чітко визначений строк наданих прав, який становив чотирнадцять років, та їх виключний характер, забороняючи іншим використання винаходів.

В Російській імперії видача привілеїв до Петра I мала хаотичний та здебільшого виключний характер. Привілеї видавалися рідко та за особливі заслуги. Петро I приділяв дуже велику увагу у своїй державі розвитку промисловості, тому за часів його правління купцями та фабрикантами було отримано велику кількість привілеїв на відкриття різноманітних заводів та фабрик.

Зростання кількості привілеїв вимагало упорядкування їх видачі. Це зумовило появу у 1723 р. першого регламенту про привілеї, який мав назву «Правила видачі привилегии на заведение фабрик» [2, 53]. Цей документ вперше встановив однакові правила для всіх фабрикантів та певний порядок отримання привілеїв. Згідно з регламентом усі привілеї видавалися одним державним органом — Мануфактур-колегією. Він також надавав можливість будь-якій особі за її бажанням організувати завод чи фабрику. Усі фабриканти отримували однакові пільги: звільнення від усілякої служби, мита; можливість отримання безпроцентної позички та покупки селищ до своїх фабрик.

17 червня 1812 р. з'являється перший вітчизняний закон про винаходи у вигляді імператорського маніфесту «О привилегиях на разные изобретения и открытия в художествах» [3, 43]. У цьому законі вже було сформульоване положення про те, що винаходи, відкриття є власністю особи, яка їх створила. Але закон не містив згадування про різницю між винаходом та відкриттям. Цей закон дозволяв просити привілеї на власні та ввезені з-за кордону винаходи строком на три, п'ять та десять років, які ніде не були описані таким чином, щоб їх можна було використати. Винаходи також не повинні були бути застосовані в Росії. Система отримання привілею була явочною та не вимагала перевірки винаходу на відповідність умові новизни, яку можна було оспорити у судовому порядку. Датою пріоритету вважалася дата видачі привілею, але можна було доказувати у суді факт більш раннього створення винаходу.

Суттєвим недоліком закону була відсутність вимоги обов'язкової офіційної публікації опису винаходу, замість якої існувала добровільна публікація опису особисто винахідником. Це положення закону суперечило вже відомому законодавству розвинених країн принципу розкриття винаходу як неодмінній умові видачі патенту. Сутність ідеї полягає в тому, що неможливо охороняти те, що невідоме; невідоме неможливо оспорити; якщо винахід зберігати в таємниці, то

неможливо встановити першість при створенні того ж самого іншою особою; взагалі немає сенсу отримувати патент на таємницю. Законодавці Російської імперії це доволі швидко зрозуміли, і вже у 1814 р. були затверджені відповідні зміни, які встановлювали обов'язкову офіційну публікацію опису винаходу.

Наступним нормативним актом про привілеї став відповідний закон 1833 р. Це була спроба істотно переробити попередній закон 1812 р., який, на думку державних діячів того періоду, передбачав занадто легкий порядок отримання права на виключні привілеї. Сутність нового закону полягала в тому, що необхідно було більш розбірливо віднестись до видачі різноманітних привілеїв та обмежити їх шкідливу дію, як різновиду монополії, не відмінючи корисність останніх. Будь-яка монополія перш за все повинна приносити вигоду громадським та державним інтересам, а потім особі, яка її має, що цілком обумовлює впровадження окремих положень закону. По-перше, це трансформація явочної системи отримання винаходу у перевірочну. На відміну від минулого цей закон вимагав попереднього розгляду винаходу. По-друге, було введено обов'язок використання винаходу. З'явилася також норма, яка забороняла видачу привілею, якщо на однакові винаходи були подані прохання на їх отримання різними особами. Взагалі були скорочені строки, на які можна було отримати привілеї, та збільшені мита за його видачу. Суттєвою новацією стало впровадження реєстрів отриманих привілеїв, що дозволяло усім громадянам ознайомитися з їхньою сутністю. Багато із введених тоді норм є актуальними і в сучасному патентному законодавстві, що дозволяє говорити про суттєве його вдосконалення.

Окремо слід звернути увагу на питання про об'єкт, на який можна було отримати привілеї, тобто визначити, що саме визнавалося винаходом та яким умовам він повинен був відповідати. Як і попередній, закон 1833 р. результат інтелектуальної творчості в промисловості визнавав власністю його автора. Отже, окрім винаходів та відкриттів, у новому законі з'являється ще один об'єкт правової охорони — вдосконалення, але відсутність понять кожного зі згаданих об'єктів не давала змоги відрізнити їх один від одного на практиці. В законодавстві з'явилися вказівки на об'єкти, в яких можуть бути втілені винаходи — предмет і спосіб виробництва, а також сфери їх застосування — мистецтво, мануфактури та ремесла. До того ж закон 1833 р. визначав об'єкти, які не можуть отримати правової охорони, тобто встановлював, що привілеї не видавався на «основные начала или действия, без применения их к какому-либо искусственному предмету, например: на производство винокурения посредством паров, или на варение сахара с помощью паров в безвоздушном пространстве, без предложения особого и нового аппарата... (ст. 133)» [4, 27].

Загальною вимогою закону цілком природно була наявність новизни винаходу. Для визнання винаходу новим законодавство вимагало, щоб він був невідомий із опублікованих описів. Однак, якщо винахід був описаний в іноземній літературі, на нього можна було отримати привілеї, але лише як виняток завдяки великій користі винаходу та спеціальним дозволом уряду. Недоліком закону можна вважати також відсутність чітко встановленого моменту,

з якого визначалася новизна винаходу. Цим моментом могла бути дата надходження прохання про отримання привілею або дата обговорення відповідної справи. На практиці існували випадки, коли привілей видавався навіть тоді, коли існувала публікація про винахід, але одночасно існували докази, що автор публікації і є автором винаходу. Таке становище ніяк не відповідає сучасним вимогам до новизни.

Наступним моментом, який визначав новизну, було невикористання винаходу до вищевказаних моментів. Але абсолютною перешкодою для отримання привілею було використання тільки на території Російської імперії. Використання ж винаходу за кордоном перешкоджало видачі привілею тільки у випадках, коли на цей винахід був отриманий іноземний привілей. І дійсно, на практиці привілеї видавалися на винаходи, вже відомі за кордоном, але тільки у виняткових випадках, за особливі заслуги та ін. Крім цього, зазначені привілеї видавалися, як правило, з деякими обмеженнями, наприклад із дозволом на використання винаходу фабрикантам, які вже його запровадили або вирішили запровадити. Згадані випадки говорять про зародження інституту попереднього використання, який поки що не мав нормативного характеру. З часом видачу привілеїв на «іноземні винаходи» було зовсім припинено.

Окрім новизни, в законодавстві існували інші вимоги закону до винаходу. Однією з них, була зовсім нехарактерна, нетипова для сучасного патентного права вимога того, щоб винахід не міг бути незначним, але таким, що не обіцяв ніякої значної вигоди. Із часом подібні положення були виключені із законодавства у зв'язку з тим, що значущість винаходів не могла бути визначена взагалі та що від отримання привілею на зовсім незначний винахід ніякої шкоди нікому не буде.

До вимог законодавства до винаходу слід додати заборону видачі привілеїв на винаходи, які можуть принести шкоду суспільству або державним прибуткам, або які містять щось шкідливе чи небезпечне, а також які не є корисними. Загалом, подібні положення можна охарактеризувати як вимогу нешкідливості винаходу. На практиці прохачі повинні були доказувати корисність своїх винаходів. Такий стан речей приводив до того, що нерідко винахід піддавався апробації перед тим, як видати привілей. Якщо в результаті дослідів встановлювалося, що винахід міг бути небезпечним для осіб, які ним користувалися, чи для працівників, які виготовляли його, то в отриманні привілею відмовляли. Причиною відмови могло бути те, що технічний результат, отриманий при використанні винаходу, на думку чиновників, був гіршим, ніж при використанні існуючого аналога. Не видати привілей могли просто на підставі висновків про відсутність популярності серед населення того чи іншого винаходу [5, 166]. Подібне розуміння вимог, яким повинен відповідати винахід, було характерним і для радянської патентної системи та зовсім не відповідало сучасним уявленням про винахідництво. Світовій практиці відомо багато випадків, коли на перший погляд зовсім некорисні винаходи, на які отримували патент, з часом виявилися справжнім чудом техніки і приносили великі гонорари особам, які їх патентували, наприклад телефон.

До категорії непатентоспроможних належали деякі з винаходів у сфері військової техніки. Ця група винаходів у законодавстві поділялася на дві підгрупи. До першої належали винаходи та вдосконалення, які використовувалися для бойових потреб або засобів оборони виключно державою. Відповідними винаходами законодавство визнавало артилерійське зброя та його приналежності, снаряди, броню для суден, підводні міни та ін. Саме на ці об'єкти привілеї не могли бути видані. До другої підгрупи належали винаходи та вдосконалення, які хоча б і використовувалися військовими, але були доступні і приватним особам, наприклад ручна вогнепальна зброя та її приналежності, патрони та кулі та ін. На ці об'єкти привілеї можна було отримати, але з умовою, що дія привілею не розповсюджувалась на військові сухопутні та морські відомства та щоб останні були вільні у застосуванні для своїх потреб винаходів та удосконалень.

Взагалі, описуваний період можна охарактеризувати досить неоднозначним підходом до розуміння того, на що може бути виданий привілеї. Існували, наприклад, випадки коли на не нові відповідно до законодавства винаходи, але такі, що приносили велику вигоду промисловості, видавалися привілеї. Привілеї міг бути отриманий, коли взагалі ніякого винаходу не існувало, завдяки все тій же великій вигоді чи користі. Подібні привілеї видавалися державними органами, уповноваженими на це, і випадки ці зовсім йшли у розріз з існуючими законами. Пояснити таке можна досить специфічним підходом до розуміння сутності прав, надаваних винахіднику привілеєм. Привілеї на винаходи видавалися тільки за волею монарха або уряду і були більш схожими на милість або подарунок. Це можна узагальнити формулою — можна отримати привілеї, але не отримати права. Загальнообов'язкового правила, за яким особа могла отримати правову охорону свого винаходу, при відповідності його певним критеріям, поки ще не існувало.

Більшість фахівців цілком справедливо вважають Статут про монополії першим прообразом сучасних патентних законів. Маніфест імператора Російської імперії 1812 р. можна назвати першим вітчизняним патентним законом. Але ці нормативні акти мали суттєву ознаку — факультативність. Поступово в думках правознавців та державних діячів того часу змінюється уявлення про сутність привілею. В деяких державах світу раніше, в деяких — пізніше, але принцип факультативності поступово відмирає. На зміну йому приходять так звані облігаторний принцип, суть якого полягає в тому, що винахідник має не можливість, а право отримати правову охорону винаходу, якщо той відповідає умовам закону. Першими державами, де з'являється та найбільш стрімко розвивається облігаторний принцип, вважаються Франція, США та Англія. А першими законами, де цей принцип був законодавчо закріплений, є американський закон 1790 р. та французький закон 1791 р. В Російській імперії перемога права над милістю ознаменувалася появою відповідного закону у 1870 р.

Безперечно, неможливо переоцінити важливість цього закону, який нарешті формально закріпив облігаторний принцип в Росії, але необхідно також зазна-

чити, що інших суттєвих змін до системи патентного права, у розуміння сутності винаходу, він не вніс. Трапилось це дещо пізніше, із прийняттям наступного і, як згодом виявилось, останнього патентного закону Російської імперії у 1896 р. Прогресивність цього закону доводить наявність у ньому багатьох нових положень, які змінили уявлення про сутність винахідницьких прав, поняття об'єкта винаходу і відповідали тенденції розвитку патентного права всього світу. Слід зауважити, що і в законі 1870 р. і в законі 1896 р. все ще використовувався термін «привілей», а не «патент», що не змінювало суті надаваних прав.

Найбільш цікавими є норми, які стосуються умов визнання об'єкта, що заявляється, винаходом. Новий закон визнавав винаходи і удосконалення власністю тієї особи, яка їх створила. Але, як і попередні, цей закон не містив понять винаходу та удосконалення, а тільки вимагав, щоб вони володіли суттєвою новизною, а також були зроблені у галузі промисловості. Подібна вимога придатності до промислового використання була вперше сформульована в законодавстві. Однак на питання, який винахід вважати зробленим у галузі промисловості, законодавство відповіді не давало, що дало підґрунтя для неоднозначного розуміння цього становища фахівцями. Відкриття було виключено з переліку об'єктів, які можна запатентувати.

Що стосується новизни, то необхідно зазначити, що розуміння цієї вимоги патентоспроможності винаходу зазнало суттєвих змін, що можна побачити при аналізі закону. Перш за все, новий закон вимагав, щоб привілеї видавалися «...лишь на такие изобретения и усовершенствования, которые представляют существенную новизну или во всем своём объёме, или в одной или нескольких частях, или же в своеобразном сочетании частей, хотя бы и известных уже в отдельности (ст.198і)» та доповнював «...привилегии не могут быть выдаваемы на изобретения и усовершенствования не заключающие в себе существенной новизны, а составляющие лишь незначительные видоизменения известных уже изобретений или усовершенствований (ст. 198)» [6, 513]. Говорячи сучасною мовою, закон просто вимагав від об'єкта, який пропонується, відповідності винахідницькому рівню та давав перелік об'єктів, які відповідають йому. Тобто таким є або взагалі новий об'єкт в цілому, або в одній із його частин, або у новій, своєрідній комбінації відомих об'єктів. Введення цього положення суттєво наблизило законодавство того часу до розуміння вимог, яким повинен відповідати винахід, у сучасному патентному праві.

Наступною вимогою, що пред'являлася до новизни винаходу — це відсутність будь-яких його докладних описів в літературних творах, які дозволяють відтворити його. Необхідно відзначити введення чітко визначеного моменту, за яким встановлювалася новизна винаходу — це дата подачі прохання. Під літературними творами закон розуміє і зображення. До цієї категорії можна віднести винаходи, на які вже були видані патенти, завдяки тому, що усі вони публікувалися у спеціальній літературі. Не мало значення, яка це література, вітчизняна чи іноземна, чи мова, якою був здійснений опис, а також моменти її опублікування.

Наступним моментом, що знищував новизну винаходу, було його використання. На відміну від попередніх законів, таке використання могло бути здійснено і за кордоном, навіть якщо потім не був отриманий іноземний патент. Актуальним при цьому було питання про характер зазначеного використання, тобто відкрито чи таємно воно відбувалося. Однозначної відповіді на це запитання законодавство не давало, але, на дамку відомого правознавця того часу О. О. Пиленка, таємне виконання не повинно було вважатися перешкодою до отримання патенту. Із чого випливає, що використання мало бути публічним або відкритим.

Ще однією причиною знищення новизни винаходу могло бути його розголошення, що розумілося, як обнародування будь-яким іншим шляхом, ніж публічне або відкрите використання. Це могло бути усне публічне повідомлення про винахід. Найбільш поширеним видом публічного розголошення був показ винаходу на виставках. Це була нова норма для російського патентного закону. Причиною її появи можна вважати вимогу часу, адже у багатьох патентних законах Європи подібні норми вже існували, а також норми, які стосувалися виключно використання винаходів на виставках.

Новий закон був значною мірою вдосконалений і в частині, що стосувалася непатентоспроможних об'єктів, а точніше винаходів, які не підлягали патентуванню. Першою та найбільш поширеною категорією означених винаходів були винаходи, які суперечили суспільному порядку, моральності та благопристойності. Подібне формулювання було більш вдалим, на відміну від попереднього, яке забороняло видавати патенти на винаходи, які могли бути шкідливими для державних доходів. Важко уявити собі хоча б один винахід, який тією чи іншою мірою не був шкідливим для державних доходів. Тому нові норми закону можна вважати суттєвим вдосконаленням.

Другою категорією винаходів, які не патентуються, є так звані військові винаходи. Ця категорія в новому законодавстві не зазнала ніяких змін. Вище згадувалося, на які саме винаходи у галузі військової техніки неможливо було отримати патент. Однак, багато фахівців вважало норму стосовно військових винаходів невдалою та такою, що не відповідала патентним законодавствам розвинених держав світу. На їхню думку, необхідно було надати можливість отримати патенти і на військово озброєння, але передбачити примусове відчуження зазначених патентів, яке відоме сучасному патентному законодавству. Однак при розробці закону 1896 р. ця концепція не знайшла широкої підтримки законодавців.

Ще одна група неспроможних до патентування винаходів була взагалі новою для законодавства того часу. Закон встановлював, що «...привилегии не выдаются на химические, пищевые и вкусовые вещества и на составные лекарства, а также способы и аппараты, служащие для изготовления последних (ст. 198)». За наявності подібного стану в законі були відсутні деякі терміни або вказівки, які мали б допомогти на практиці більш точно визначити, які саме об'єкти слід відносити до цієї категорії. Наприклад, здається невдалою вказівка на неспроможність до патентування саме складених ліків, адже який

лік взагалі не є складеним, як хімічна речовина. Не зрозумілим було також чи можна патентувати ветеринарні ліки, косметичні препарати. Законодавство також не давало відповіді на питання, що саме треба вважати хімічною речовиною. Існували й інші проблеми з визначенням об'єктів, які не підлягали патентуванню.

Позитивним можна вважати виключення норм про корисність чи вигідність винаходу, про що закон прямо вказував. До прогресивних норм закону можна віднести взагалі нові норми стосовно отримання охоронного свідоцтва після сплати усіх необхідних мит та пред'явлення опису винаходу.

Закон 1896 р. мав й інші новели, на яких не слід зупинятися. Він значною мірою вдосконалив правову охорону винаходів, на порядок краще захищав права винахідників і в цілому відповідав світовим стандартам патентного права того часу. Слід також відзначити, що багато з положень патентного законодавства того часу зберігає свою актуальність і зараз.

Література

1. Основи інтелектуальної власності. К.: Ін Юре, 1999. С. 26.
2. Право інтелектуальної власності: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О. А. Підпригорі, О. Д. Святоцького. — 2-ге вид., переробл. та допов. — К.: Ін Юре, 2004. — С. 53.
3. Нисселович Л. Н. История заводско-фабричного законодательства Российской империи / Л. Н. Нисселович. — С.Пб., 1883. — Ч. 2. — С. 43.
4. Устав о промышленности фабричной и заводской // Свод законов Российской империи, повелением государя императора Николая I составленный. Т. 11. Ч. 2, 1857. С. 27.
5. Пилепко А. А. Право изобретателя / А. А. Пилепко. — М.: Статут, 2001. — С. 166.
6. Нюрнберг А. М. Устав промышленности // Свод законов Российской империи. Кн. 3. — Т. 11. — Ч. 2, 1910. — С. 513.

Анотація

Гарев Є. Ш. Розвиток вітчизняного патентного законодавства в дорадянські часи. Стаття.
У статті розглядаються питання розвитку вітчизняного патентного законодавства у період його становлення, зокрема у дорадянський період. Були розглянуті передумови появи правової охорони винаходів шляхом надання різноманітних привілеїв. Проаналізовані основні положення нормативно-правових актів відповідного періоду, які визначають, що таке винахід і яким вимогам він повинен відповідати, а також порядок отримання патенту на винахід.

Ключові слова: винахід, привілеїв, патентне право, повизна винаходу, патент.

Аннотация

Гарев Е. Ш. Развитие отечественного патентного законодательства в досоветский период. — Статья.

В статье рассматриваются вопросы развития отечественного патентного законодательства в период его становления, в частности в досоветский период. Рассмотрены предпосылки появления правовой охраны изобретений путём предоставления различных привилегий. Проанализированы основные положения нормативно-правовых актов соответствующего периода, которые определяют, что такое изобретение и каким требованиям оно должно отвечать, а также порядок получения патента на изобретение.

Ключевые слова: изобретение, привилегия, патентное право, повизна изобретения, патент.

Summary

Gareev E. Development of the Domestic Patent Legislation in the Pre-Soviet Period. — Article.
The questions which are being examined in the article are referred to the domestic patent legislation during the period of its formation particularly in the pre-Soviet period. In the article were examined

prerequisites of origin of inventions legal protection which was realized by granting different privileges. The main regulations of corresponding period which determine invention, its requirements and the procedure of its receiving were also analyzed in the article.

Keywords: invention, privilege, patent law, novelty of invention, patent.

УДК 347.772(477)

Л. Д. Романадзе

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК ДОБРЕ ВІДОМИМИ В УКРАЇНІ

Серед великого різноманіття існуючих торговельних марок особливе місце посідають так звані добре відомі торговельні марки. Добре відомими є торговельні марки, які відомі широкому колу осіб у відповідному секторі суспільства завдяки їх тривалому використанню для позначення певних товарів (послуг).

Відповідно до ст. 25 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993 року № 3689-ХІІ (із змінами і доповненнями) охорона прав на добре відому торговельну марку здійснюється згідно зі статтею 6 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності та цим Законом. Стаття 6 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності встановлює, що країни Союзу зобов'язуються чи з ініціативи адміністрації, якщо це допускається законодавством даної країни, чи за клопотанням зацікавленої особи відхиляти або визнавати недійсною реєстрацію і забороняти застосування товарного знака, що становить відтворення, імітацію чи переклад іншого знака, здатні викликати змішування зі знаком, що за визначенням компетентного органу країни реєстрації чи країни застосування вже є у цій країні загальновідомим як знак особи, що користується привілеями цієї Конвенції, і використовується для ідентичних або подібних продуктів. Це положення поширюється і на ті випадки, коли істотна складова частина знака становить відтворення такого загальновідомого знака чи імітацію, здатну викликати змішування з ним.

На території України торговельна марка може бути визнана добре відомою або Апеляційною палатою, або судом.

Позов про визнання торговельної марки добре відомою подається до суду на загальних засадах. Однак кількість таких позовів дуже мала. Відомою є справа № 21/609 за позовом Макдональдс Корпорейшн до відкритого акціонерного товариства «Роси Буковини» та Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України про визнання недійсним свідоцтва № 16175 та визнання знаків для товарів і послуг за свідоцтвами України № 4959, 4960, 4963 добре відомими в Україні станом на 5 грудня 1995 р. Рішенням господарського суду міста Києва від 15 березня 2004 р., залишеним без змін наступними інстанціями, позов задоволено.